

Världsnaturfonden WWF

Ulriksdals Slott
170 81 Solna

Växel: 08 624 74 00
Allmänt: info@wwf.se
www.wwf.se

Klimat- och näringslivsdepartementet

kn.remissvar@regeringskansliet.se

med kopia till lotta.lewin-pihlblad@regeringskansliet.se

Ert dnr: KN2023/02524

Ulriksdal 29 augusti 2023

Natura 2000-tillstånd vid ansökan om bearbetningskoncession enligt minerallagen (Ds 2023:5), Remissyttrande från Världsnaturfonden WWF

Sammanfattning

Världsnaturfonden WWF (WWF) har beretts tillfälle att lämna synpunkter på departementspromemorian Natura 2000-tillstånd vid ansökan om bearbetningskoncession enligt minerallagen (Ds 2023:5).

WWF avstyrker förslaget i sin helhet.

WWF förordar istället i första hand att minerallagsprövningarna inkorporeras i miljöbalkens provningssystem och i andra hand att den samlade riksintresseprövningen, dvs. provningen enligt 3 och 4 kap. miljöbalken i sin helhet, överförs från provningen enligt minerallagen till miljöbalksprövningen.

Kapitel 3.1 Avgränsningen av uppdraget

Uppdraget har utformats så att det endast omfattat förslag i syfte att provningen av ett Natura 2000-tillstånd ska göras i samband med provningen av en ansökan om tillstånd enligt miljöbalken och inte i samband med provningen av en ansökan om bearbetningskoncession enligt minerallagen. WWF ställer sig kritiska till att uppdraget utformats så snävt och anser att översynen av provningssystemet för gruvverksamhet missgynnats av att utredarens uppdrag uttryckligen inte omfattat att utreda och lämna förslag på författningsändringar gällande provningen av de övriga riksintressena i 3 och 4 kap. miljöbalken.

Kapitel 9.1 Natura 2000-prövningen flyttas till miljötilståndsprövningen

Utredaren föreslår att provningen av Natura 2000-tillstånd flyttas från provningen av ärenden om bearbetningskoncession till provningen enligt miljöbalken. Detta innebär att ett Natura 2000-tillstånd, i de fall ett sådant tillstånd krävs, inte längre ska vara en förutsättning för att meddela bearbetningskoncession enligt minerallagen.

I 3 och 4 kap. miljöbalken finns bestämmelser kring riksintressen. Natura 2000-områden, som regleras bland annat i 4 kap. 8 § är i sin helhet av riksintresse enligt 4 kap. 1 §. Så som lagstiftningen ser ut idag prövas riksintressena normalt endast i samband med ansökan om bearbetningskoncession.

Utredaren menar att prövningsordningen genom förslaget skulle bli tydligare, effektivare och mer förutsägbar.

WWF delar inte den bilden och anser att det skulle vara problematiskt att bryta upp riksintresseprövningen och föra över endast en del av den till prövningen enligt miljöbalken. Enligt 3 kap. 10 § första stycket miljöbalken ska en avvägning göras mellan riksintressen enligt 3 kap. 5–8 §§ om dessa är oförenliga. Enligt andra stycket får en sådan avvägning inte strida mot 4 kap. miljöbalken. Enligt den föreslagna ordningen skulle bergmästaren ha att pröva riksintressena i 3 kap. och 4 kap. 1–7 §§. Bergmästaren skulle även ha en skyldighet att göra en avvägning, där avvägningen inte får strida mot bland annat bestämmelserna om Natura 2000 (4 kap. 8 §), utan att frågan om Natura 2000 är för handen vid prövningen hos bergmästaren. Frågan om Natura 2000 hänger också nära samman med andra riksintressen, som riksintresset för naturvård. WWF ser inte att den föreslagna ordningen skulle nå det eftersträvade målet om en tydligare, effektivare och mer förutsägbar prövningsordning. En sådan ordning skulle, enligt WWF, istället bidra till nya moment av rättsosäkerhet. Om prövningen av riksintressena delas upp såsom föreslagits skapas en otydlighet kring hur de olika prövningarna ska förhålla sig till varandra.

Kapitel 11 Konsekvenser

Under avsnittet 11.9 beskriver utredaren konsekvenser för tillämpningen av riksintressesystemet. WWF anser att avsnittet är alltför övergripande och saknar en mer djuplodande analys över hur bergmästarens riksintesseprövning av 3 kap. och 4 kap. 1–7 §§ är tänkt att relatera till mark- och miljödomstolens prövning av Natura 2000. WWF saknar även helt resonemang kring hur den föreslagna ändringen påverkar och påverkas av prövningen av lokaliseringsprincipen enligt 2 kap. 6 § miljöbalken som ska göras av mark- och miljödomstolen.

Övriga synpunkter

Som anförts ovan ställer sig WWF kritiska till att uppdraget getts en så snäv utformning. Många av de problem som omgärdar processen kring prövningar av gruvverksamhet torde bero på att dubbelprövningar av verksamheten är tids- och resurskrävande och leder till processer som är svårförutsägbara för båda sökanden och andra aktörer. För att komma tillrätta med de problemen hade det krävts en bredare ansats i uppdraget.

WWF bedömer att en inkorporering av minerallagsprövningarna i miljöbalken hade kunnat innebära en tids- och effektivitetsvinst i processen och även kunnat ge en mer allsidig prövning. En sådan ordning skulle också kunna leda till större förutsägbarhet samt leda till att frågorna om naturhänsyn kommer in tidigare i processen. WWF anser därför att en sådan ordning skulle vara att föredra.

I andra hand förordar WWF att riksintesseprövningen enligt 3 och 4 kap. miljöbalken i sin helhet utmönstras ur minerallagen och överförs till miljöbalksprövningen, vilket är samma ordning som gäller för annan miljöfarlig verksamhet. Detta föreslogs även i Utredningen om en hållbar

Världsnaturfonden WWF

Ulriksdals Slott
170 81 Solna

Växel: 08 624 74 00
Allmänt: info@wwf.se
www.wwf.se

försörjning av innovationskritiska metaller och mineral (SOU 2022:56). Även en sådan ordning skulle, enligt WWF, leda till en tydligare och mer rättssäker rättsprocess med tids- och resursvinster för sökanden och andra inblandade aktörer.

Båda alternativen som WWF förordar skulle leda till en samlad bedömning av riksintressena vid mark- och miljödomstolen. En fördel med att riksintressena bedöms i samband med miljöprövningen är att mark- och miljödomstolen inom ramen för prövningen även har att bedöma frågan om hänsynsreglerna i 2 kap. miljöbalken. Även följdverksamheter ingår i mark- och miljödomstolens prövning. Följdverksamheter kan ha stor påverkan på riksintressena. Ett sådant exempel är vägar för transport, som är en följdverksamhet, som kan ha stor påverkan på riksintresset för rennäring (3 kap. 5 §).

För Världsnaturfonden WWF

Gustaf Lind
Generalsekreterare WWF

Anna Sandström
Miljöjurist